

February 2024 | PL

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

ARTYKU? WST?PNY

Edytorial

Zbliżające się wybory europejskie mają kapitalne znaczenie dla UE, która zwalcza szerzenie paniki przez eurosceptyków i skrajną prawicę. Nadadzą one kształt krajobrazowi politycznemu UE oraz zadecydują o aktywnej i inkluzywnej roli obywatelek, obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

W tym kontekście EKES – siedziba zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego – planuje w dniach 4–7 marca 2024 r. swój pierwszy Tydzień Społeczeństwa Obywatelskiego pt. „Razem na rzecz demokracji!”.

W wydarzeniu wezmą udział osoby w każdym wieku i ze wszystkich środowisk, w tym młodzież, dziennikarze ze wszystkich państw członkowskich UE, przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zainteresowane strony oraz instytucje UE. Włączą się w ożywioną dyskusję, kładąc nacisk na wkład społeczeństwa obywatelskiego w kwestie społeczne, polityczne i gospodarcze, które rzutują na życie codzienne.

Jako że demokracja zaczyna się od uczestnictwa, ta nowa sztandarowa impreza EKES-u będzie łączyć w sobie pięć głównych inicjatyw:

- Dni Spo?ecze?stwa Obywatelskiego, podczas których b?dzie mo?na wyrazi? oczekiwania zwi?zane z kwestiami istotnymi dla demokracji,
- europejska inicjatywa obywatelska (EIO) – coroczne spotkanie na wysokim szczeblu dla przysz?ych organizatorów EIO, którzy b?d? mogli wytyczy? nast?pny cel legislacyjny,
- Twoja Europa – Twoje zdanie (YEYS!) – wyj?tkowe wydarzenie dla m?odzie?y, dzi?ki któremu m?odzi ludzie ze wszystkich pa?stw cz?onkowskich UE i spoza niej, w tym przedstawiciele z krajów kandyduj?cych do UE i ze Zjednoczonego Królestwa, mog? lepiej pozna? UE,
- Nagroda dla Spo?ecze?stwa Obywatelskiego za kreatywne i nowatorskie projekty nienastawione na zysk, które s ? ?ród?em wsparcia dla osób cierpi?cych na zaburzenia psychiczne,
- seminarium dla dziennikarzy ze wszystkich pa?stw cz?onkowskich UE, którzy b?d? mieli okazj? przekona? si? na w?asne oczy, jak dzia?a Komitet, i z?o?y? sprawozdanie swoim krajom.

Tydzień Społeczeństwa Obywatelskiego będzie dla zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i obywateli dogodną okazją do zajęcia stanowiska w sprawie najważniejszych kwestii w nowej kadencji parlamentarnej. Co najważniejsze, wydarzenie to zachęci do udziału w wyborach i do przyjęcia postawy proeuropejskiej.

Uwagi zgłoszone podczas Tygodnia Społeczeństwa Obywatelskiego i jego uczestników zostaną uwzględnione w rezolucji, która zawierać będzie główne przesłania społeczeństwa obywatelskiego dotyczące bardziej demokratycznej Europy z myślą o wyborach europejskich.

Zachęcam Państwa do dołączenia do nas w tym ważnym przedsięwzięciu: do uczestnictwa w dyskusjach i do dopingowania obywateli i stowarzyszeń do udziału w wyborach europejskich. Nie przegapmy tej szansy! UE potrzebuje głosu i obecności swych obywateli.

Laurenţiu Plosceanu

Wiceprzewodniczący ds. komunikacji

DO ODNOTOWANIA

20 lutego 2024 r.

Konferencja pt. „Kryzys mieszkaniowy w Europie – dalsze działania”?

23 lutego 2024 r.

Poznaj mistrzów doskonałości

4–7 marca 2024 r.

Tydzień Społeczeństwa Obywatelskiego

8 marca 2024 r.

Choroby rzadkie w UE: Wspólne działanie kształtujące przyszłość europejskich sieci referencyjnych

14 marca 2024 r.

Skuteczna ochrona prawna i dostęp do wymiaru sprawiedliwości

20–21 marca 2024 r.

Sesja plenarna EKES-u

W tym wydaniu członek EKES-u Pietro Vittorio Barbieri wyjaśnia, jak istotny jest dialog obywatelski i jakie powinno być jego miejsce w agendzie europejskiej.

DIALOG OBYWATELSKI: NAJWY?SZY CZAS, BY WDRO?Y? ART. 11 TUE

Pietro Vittorio Barbieri

Ten proces nie może się zakończyć z chwilą przyjęcia opinii w sprawie dialogu obywatelskiego. Jest to z pewnością zasadniczy etap na drodze do osiągnięcia postępów, gdyż opinia powstała na wniosek prezydencji belgijskiej, w związku z czym może znaleźć się w programie działań Unii Europejskiej.

Od opisywania opinii bardziej przydatne byłoby zrozumienie toczącego się procesu. Dialog obywatelski jest przede wszystkim okazją do omówienia programów i celów oraz do spotkań instytucji i innych podmiotów, odbywających się na równych zasadach.

Należy jednak chronić demokrację przedstawicielską przed nieliberalnymi zapędami do jej osłabienia. Poważnym powodem do niepokoju są różnorakie formy populizmu, które ograniczają przestrzeń aktywności obywatelskiej. Dlatego wdrożenie art. 11 TUE jest zarówno istotne, jak i pilne. Kiedy powstawał ten artykuł, było jasne, że demokracja liberalna wymaga udziału organów pośredniczących, takich jak partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Te organy wyrażają poglądy ludzi – przedsiębiorców prowadzących duże firmy lub MŚP, pracowników, specjalistów, konsumentów, takich mniejszości jak migranci, osoby z niepełnosprawnościami i Romowie czy też wszystkich działaczy europejskich i międzynarodowych organizacji praw człowieka. *Wolność, demokracja, prawa człowieka i rządy prawa należą do podstawowych wartości, na których opiera się Unia Europejska. Zostały zapisane w traktatach UE i leżą u podstaw tożsamości UE. W ostatnich latach wartości te znalazły się pod wielką presją. Europa boryka się z niespotykanymi wcześniej kryzysami, które doprowadziły do pogłębienia się nierówności społecznych i gospodarczych oraz podważyły zaufanie obywatelek i obywateli UE do instytucji demokratycznych* – powiedział Oliver Röpke podczas mowy inauguracyjnej. Dialog obywatelski ma kolosalne znaczenie dla sprostania tym wyzwaniom. Jak zauważył nowy przewodniczący odnośnie do EKES-u jako organu UE – unijne instytucje muszą być zawsze otwarte i wyczulone na głos obywateli.

W grupie analitycznej, która sporządziła opinię, odbyła się debata będąca doskonałym przykładem dialogu obywatelskiego, podczas którego uczestnicy słuchają się wzajemnie oraz negocjują ze sobą brzmienie, treść i cele.

Uzgodniliśmy pewne postulaty, które zostaną przedstawione instytucjom europejskim z myślą o rozwinięciu dialogu obywatelskiego. Celem było osiągnięcie porozumienia międzyinstytucjonalnego, które będzie podstawą strategii i planu działania.

Jest to krok naprzód, podobnie jak wiele innych postępów poczynionych przez EKES od 1999 r. w drodze wewnętrznych dyskusji między reprezentowanymi przez niego podmiotami. Należy jednak teraz wcielić tę

ideę w życie i ją poprzeć, przechodząc drobnymi krokami do jej przyjęcia przez Unię Europejską.

JEDNO PYTANIE DO...

W rubryce „Jedno pytanie do...” zapytaliśmy Emilie Prouzet, członkinię EKES-u i sprawozdawczynię opinii „Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.”, w jaki sposób można zapewnić długofalowo konkurencyjność w UE. Przyjęcie opinii planowane jest na marcową sesję plenarną.

EMILIE PROUZET: D?UGOTERMINOWA KONKURENCYJNO??, CZYNNIKI I PODMIOTY NAKRE?LAJ? KIERUNEK DALSZYCH DZIA?A?

W ubiegłym roku zwiększyło się znaczenie konkurencyjności wśród priorytetów UE w polityce europejskiej i nie możemy ignorować jej znaczenia dla przyszłości UE.

Konkurencyjność była kluczowym tematem corocznego orędzia o stanie Unii wygłoszonego przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen w Parlamencie Europejskim we wrześniu ubiegłego roku. Ursula von der Leyen zobowiązała się do podjęcia działań niezbędnych do obrony przewagi konkurencyjnej Europy.

Europejskie przedsiębiorstwa mają trudności z rekrutacją wykwalifikowanej siły roboczej. Regulacja kluczowych sektorów jest bardziej rygorystyczna niż w innych konkurujących ze sobą krajach, a mianowicie w Stanach Zjednoczonych i Chinach, niższe są inwestycje w badania i rozwój, a infrastruktura fizyczna i cyfrowa hamuje handel i wzrost gospodarczy. Wyzwania te są dobrze znane i zostały udokumentowane w wielu badaniach.

Ursula von der Leyen powierzyła również Mario Draghiemu, byłemu szefowi Europejskiego Banku Centralnego, zadanie przedstawienia konkretnych propozycji dotyczących sposobów poprawy konkurencyjności UE. To krok we właściwym kierunku. Jednak dobre pomysły nie wystarczą, musi istnieć również wola polityczna i zdolność do ich realizacji.

UE postawiła sobie za cel zwiększenie swojej odporności i wpływu, jaki wywiera na świecie, lecz coraz bardziej brakuje jej konkurencyjności pozwalającej na osiągnięcie tego celu. Przewiduje się, że udział UE w

światowej gospodarce będzie stale spadał z niemal 15% do zaledwie 9% do 2050 r.

Dlatego też konieczne jest zwiększenie wydajności i konkurencyjności UE. W tym celu UE musi przyjąć program na rzecz konkurencyjności, który – zgodnie z zasadami jednolitego rynku i społecznej gospodarki rynkowej – będzie perspektywiczny, dobrze zdefiniowany i skoordynowany oraz będzie sprzyjał dobrobytowi przedsiębiorstw i pracowników i spowoduje poprawę ich zdolności do innowacji, inwestowania i handlu, konkurowania na rynku globalnym dla wspólnego dobra i napędzania transformacji Unii w kierunku neutralności klimatycznej. Jest to niezbędne nie tylko do zapewnienia przyszłego dobrobytu, innowacji, inwestycji, handlu i wzrostu, ale także do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i podnoszenia standardów życia.

Dlatego też unijne przedsiębiorstwa mają wyraźne oczekiwania w związku z tym nowym impulsem i domagają się zmiany pozycji konkurencyjności w szerszych długoterminowych ramach gospodarczych i społecznych.

EKES pracuje nad określeniem czynników i podmiotów, które mają wpływ na długoterminową konkurencyjność i wydajność i które należy uwzględnić w zintegrowanej wizji. Pracowaliśmy nad ekosystemami konkurencyjności, dążąc do wyjaśnienia Komisji, które wskaźniki powinny być dalej wzmacniane lub uzupełniane.

W związku z tym podejście ukierunkowane na konkretny kraj przy ocenie kwestii i sposobów ich rozwiązania wydaje się kluczowym aspektem, z którym Komisja nie zajęła się w wystarczającym stopniu w swoich dwóch komunikatach w sprawie długoterminowej konkurencyjności.

Ogólnie rzecz biorąc, Komisja sporządziła wykaz 17 wskaźników efektywności, które mają być oceniane co roku w odniesieniu do 9 określonych przez siebie wymiarów konkurencyjności. Konieczne jest jednak również, aby państwa członkowskie w pełni je respektowały, a Komisja dysponowała odpowiednimi środkami egzekwowania, które zobowiązywałyby je do tego. O to właśnie apelujemy.

Jeżeli chodzi o wskaźniki, najważniejsze są następujące:

1. Dost?p do finansowania po rozs?dnych kosztach, ale bez uszczerbku dla przysz?ych pokole?.
2. Je?li chodzi o us?ugi publiczne i infrastruktur? krytyczn?, musimy inwestowa? i lepiej szacowa? te inwestycje. Proponujemy sze ?? parametrów oceny w tym zakresie.
3. W sprawie bada? naukowych i innowacji: zasadnicze znaczenie ma zacie?nienie wspó?pracy, zarówno publicznej, prywatnej, regionalnej, jak i globalnej.
4. Je?li chodzi o sieci danych i energi?, kluczowymi s?owami s? bezpiecze?stwo, ceny i neutralno?? klimatyczna.
5. Je?li chodzi o obieg zamkni?ty, rola UE nie musi ju? by? wykazywana, ale musimy zwróci? uwag? na równowag? konkurencji mi?dzy podmiotami.
6. Unijne ramy prawne w zakresie cyfryzacji s? prekursorem: w zakresie ??czno?ci, sztucznej inteligencji, danych itp. W tych ramach musimy podj?? wyzwanie, aby zrównowa?y? aspekty ludzkie z obietnicami technologii cyfrowej.
7. Kszta?cenie i szkolenie musi by? w stanie reagowa? na wyzwania demograficzne i socjologiczne.
8. I wreszcie, je?li chodzi o strategiczn? autonomi? i handel, nasze zale?no?ci s? naszymi s?abo?ciami. Przedsi?biorstwa musz? przej?? reorganizacj?, a UE musi zapewni? ramy umo?liwiaj?ce sprostanie temu wyzwaniu.

Wreszcie, jeśli chodzi o jednolity rynek, zdecydowanie podkreślamy, że państwa członkowskie muszą przestrzegać przepisów wspólnotowego dorobku prawnego i zasad traktatowych. Zniesienie barier i prawdziwa kontrola. Wola polityczna rządów państw UE do realizacji tego, co negocjują w Brukseli, oraz zdolność Komisji do pracy w służbach międzyresortowych, a nie w oddzielnych resortach, gdyż przyczynia

się to do powstawania niespójności. Tego właśnie potrzebujemy.

Musimy podkreślać to bardzo mocno.

W tym kontekście możemy polegać na wynikach kontroli konkurencyjności przeprowadzanych w Brukseli i korzystać z regionalnych klastrów przemysłowych na szczeblu krajowym. Istnieją narzędzia, zatem korzystajmy z nich.

NIESPODZIEWANY GO??

Niespodziewaną gościnią niniejszego wydania jest Ana Gomes, dyplomatka i polityczka, członkini Portugalskiej Partii Socjalistycznej. Ana Gomes pisze o niebezpieczeństwie populizmu, rosnącej sile partii skrajnie prawicowych oraz o konieczności przeciwstawienia się tym trendom i obrony wartości.

Karierę w dyplomacji zaczęła w 1980 r. i zajmowała liczne stanowiska, m.in. w Organizacji Narodów Zjednoczonych w Genewie i Nowym Jorku. W 1999 r. przewodniczyła portugalskiej sekcji interesów, po czym do 2003 r. była ambasadorką w Dżakarcie, gdzie uczestniczyła w procesie prowadzącym do niepodległości Timoru Wschodniego i przywrócenia stosunków dyplomatycznych między Portugalią a Indonezją.

Jako posłanka do Parlamentu Europejskiego w latach 2004–2019 szczególnie angażowała się w zagadnienia polityki zagranicznej, praw człowieka, bezpieczeństwa i obrony, rozwoju międzynarodowego, równości płci oraz walki z uchylaniem się od opodatkowania, praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

W 2021 r. z ramienia Partii Socjalistycznej kandydowała w wyborach prezydenckich, w których wygrał ostatecznie Marcelo Rebelo de Sousa. Ana Gomez zajęła drugie miejsce, wyprzedzając kandydata skrajnie prawicowej partii Chega.

Obecnie nadal jest aktywna politycznie jako działaczka na rzecz praw człowieka, zasad uczciwości i przejrzystości w życiu publicznym, zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej. Co tydzień w swym programie telewizyjnym („Zdaniem Any Gomes”), nadawanym na kanale telewizyjnym *SIC Notícias*, komentuje aktualne wydarzenia.

ANA GOMES: POKONANIE SKRAJNEJ PRAWICY W EUROPIE – PRZYCZYNY JEJ POPULARNO?CI I NIEZB?DNE ?RODKI ZARADCZE

Europa lekceważy zagrożenie ze strony skrajnej prawicy i z trudem stawia mu opór. Odwrócenie trendu rosnącej popularności partii skrajnie prawicowych okazuje się trudnym zadaniem. Kiedy w 1945 r. ostatecznie pogrążono nazizm i faszyzm, sądzono, że ruchy ekstremistyczne stracą swoje wpływy i przestrzeń do działania. Stało się inaczej. W ramach modelu demokracji skrajna prawica nie tylko mogła przetrwać, ale i zyskać na sile wskutek poczucia krzywdy i frustracji ludzi. Osiem dekad tolerancji i samozadowolenia europejskich demokracji liberalnych dały skrajnej prawicy okrzepnąć. Pozorowała grę według zasad demokracji, ale nigdy nie zrezygnowała z ambicji, by zniszczyć demokrację od wewnątrz, gdy tylko przejmie władzę.

I to może jej się udać: pod hasłem tzw. suwerenności narodowej skrajna prawica rządzi już np. na Węgrzech Viktora Orbana i na Słowacji Roberta Ficy. W Polsce rząd Prawa i Sprawiedliwości przez osiem lat sprawował władzę aż do ostatnich wyborów w październiku.

Również w Unii Europejskiej skrajna prawica usiłuje popsuć demokrację i doprowadzić do jej zapaści. Dzięki rozwojowi technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwłaszcza platform cyfrowych i mediów społecznościowych, w ciągu ostatnich trzydziestu lat ugrupowania neonazistowskie i neofaszystowskie o wiele łatwiej docierają do potencjalnych odbiorców, stały się bardziej widoczne i urosły w siłę w skali globalnej. Integralny element demokracji, czyli wolność słowa, wykorzystują do nagłaśniania i upowszechniania ksenofobicznych i rasistowskich ideologii. Ruchy te na bieżąco uzgadniają strategie i mobilizują się, by podważyć porządek obywatelski, w ramach którego funkcjonują. System demokracji obiektywnie zapewnia ugrupowaniom, które próbują go zniszczyć, warunki sprzyjające ich rozwojowi i przenikaniu do społeczeństwa, m.in. finansując je z budżetu państwa.

Skrajna prawica trafiła w Europie na podatny grunt po tym, jak neoliberalna polityka i kapitalizm finansowy wzorowany na koncepcji ekonomii realizowanej przez Ronalda Reagana doprowadziły do zahamowania postępów i dobrobytu społecznego klas średnich. A ten dobrobyt społeczny był wszak symbolem integrowania się Europy i jej sukcesu. Neoliberalizm wniósł deregulację i utrudniał rozwój gospodarczy i społeczny, obniżył realne dochody z pracy na korzyść kapitału, zredukował pomoc społeczną i usługi publiczne, a także oddał sektor mieszkaniowy spekulantom. Na domiar złego rządy europejskie konkurują ze sobą o sprzedaż tzw. złotych wiz wszelkiej maści kleptokratom i oligarchom z całego świata. Kryzys rynkowy i dumping podatkowy, które sprawiają, że konkurencja na rynku wewnętrznym jest nieuczciwa, nieskuteczne wsparcie ze strony Brukseli i Frankfurtu dla małych i średnich firm, a także słaba ochrona zatrudnienia i spadek siły nabywczej przez ostatnie piętnaście lat zwiększały rzesze rozgoryczonych Europejczyków.

Na tym właśnie polega tragiczny błąd polityczny, który jest przyczyną kolejnych spadków frekwencji w wyborach europejskich oraz fali popularności skrajnej prawicy w Parlamencie Europejskim. Odrodzenie ideologii nazistowsko-faszystowskiej jest pokłosiem modelu oszczędnościowego, na który zdecydowano się w Europie – dla ochrony systemu finansowego poświęcono wtedy sprawiedliwość gospodarczą i fiskalną oraz

zignorowano problemy, postulaty i oczekiwania obywateli. Na tym tle zyskiwała na sile stara propaganda ideologii supremacji narodowych i tożsamościowych, które stale tylko czają się, by cofnąć ludzkość do niższego poziomu rozwoju cywilizacyjnego. Widzimy to na co dzień – nienawiść kulturowa i religijna pleni się na ekranach, w mediach społecznościowych, w generowanej co chwilę dezinformacji. Wzbudzanie wśród obywateli lęku i braku bezpieczeństwa, straszenie ich islamizacją, końcem panowania białego człowieka lub tożsamości judeo-chrześcijańskiej, demonizowanie społeczności romskiej jako żyjącej tylko dzięki zasiłkom – to przykłady strategii stosowanych już wcześniej przez autorytarnych dyktatorów lub przywódców.

Dziś europejskie rządy tolerują ich uwagi o rzekomym niebezpieczeństwie związanym z imigracją, choć starzejąca się Europa musi bezwzględnie importować część siły roboczej, aby móc się utrzymać i rozwijać się gospodarczo. Jednak ksenofobiczna i rasistowska narracja przebija się, mimo że liczba uchodźców i migrantów przybywających obecnie do UE jest niska – niższa od potrzeb europejskich społeczeństw i niedoborów w zakresie siły roboczej. Niestety Europa nadal nie dysponuje bezpiecznymi i skutecznymi ramami prawnymi dla przyjmowania i integracji migrantów. Zamiast tego kwitnie mafijny system przemytu ludzi. Pracownicy migrujący odegrali już zasadniczą rolę w odbudowie powojennej Europy i w integracji UE. Wkład migracji nadal będzie kluczowy dla rozwoju Europy w nadchodzących dziesięcioleciach. Środowiska skrajnie prawicowe doskonale zdają sobie z tego sprawę – wszak wielu ich finansowych popleczników korzysta z pracy migrantów w swoich zakładach przemysłowych i przedsiębiorstwach.

Jednak nie przeszkadza im to knuć, siać strach i manipulować, a także schlebiać słabym i niestabilnym przywódcom rządów krajowych i europejskich, którzy nie są zdolni wypracować strategicznej wizji, bronić naszych wartości i zasad. Dla zwolenników demokracji i wspólnej Europy odpowiedź jest tylko jedna – walczmy o nasze wartości. Walczmy o demokrację, wolność, godność i pokój w Europie.

UKRAINA, DWA LATA PÓ?NIEJ

Poprosiliśmy Tetianę Ogarkową – ukraińską dziennikarkę mieszkającą w Kijowie – o nadesłanie nam zdjęcia symbolizującego dzisiejszą Ukrainę dwa lata po rosyjskiej napaści 24 lutego 2022 r. Przesłała nam fotografię, którą zrobiła podczas podróży przez kraj, gdy udzielała wsparcia ukraińskim oddziałom. Oto zdjęcie, które chce pokazać naszym czytelniczkom i czytelnikom, oraz związana z nim historia.

Tetiana Ogarkowa legitymuje się tytułem doktora literatury z Université Paris-XII Val-de-Marne i jest wykładowczynią na Akademii Mohylańskiej w Kijowie. Para się dziennikarstwem i kieruje działem informacji międzynarodowej w Ukraine Crisis Media Center. Mieszka w Kijowie.

© TETYANA OGARKOVA

KIEDY? STA? TU DOM...

Zrównany z ziemią dom we wsi Wremiwka w okolicy Nowej Nowosiłki – epicentrum ukraińskiej kontrofensywy przeprowadzonej w lecie 2023 r.

Od XVIII wieku te wsie położone na ukraińskim stepie, na styku trzech regionów (Doniecka, Dniepru i Zaporoża), z dala od dużych miast zamieszkują Grecy wysiedleni z Krymu. Oparli się rosyjskiej ofensywie w 2022 r., płacąc za to wysoką cenę: ich domy zostały obrócone w perzynę przez broń artyleryjską wroga. Dwa lata po rosyjskiej napaści Ukraina twardo stawia opór w tym strategicznym miejscu, które może mieć kluczowe znaczenie dla oswobodzenia wybrzeży Morza Azowskiego.

WYBORY EUROPEJSKIE – 6–9 CZERWCA 2024 R.: JA G?OSUJ?. A TY?

W naszej nowej rubryce: *Ja głosuję. A ty?*, która będzie ukazywać się do czerwca 2024 r., przedstawiamy poglądy naszych rozmówców na temat tego, jak wziąć udział w wyborach europejskich i dlaczego. Tym razem gościmy Andreja Matišáka, zastępcę kierownika działu spraw zagranicznych w największym słowackim dzienniku „Pravda”.

SLOVAKEXIT NIE JEST PLANOWANY. JEDNAK?E...

Andrej Matišák

Witaj w Słowacji! Witaj w kraju europejskich rekordów.

Nie, nie mówię tu o wyjątkowej liczbie zamków, ekskluzywnych uzdrowiskach czy pięknych górach. Mam na myśli rekordy polityczne Słowacji. Niestety znajdujemy się pod tym względem na końcu klasy.

Słowacy zagłosowali po raz pierwszy w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2004 r. Od tego czasu mój kraj zawsze miał najmniejszą frekwencję. Zawsze

W 2014 r. wyniosła ona jedynie 13,05%. W tamtym czasie byłem tak głęboko przekonany, że frekwencja wyniesie poniżej 15 %, że prawie zdecydowałem się wziąć pożyczkę bankową i stworzyć partię. Nawet teraz uważam, że miałem szansę zostać posłem do parlamentu.

A tak na poważnie: jak Słowacy postrzegają dziś Unię Europejską? Jako skarbonkę, z której mogą wybierać pieniądze? Z pewnością tak, ale problem polega na tym, że Słowacja nie umie nawet skutecznie wykorzystać funduszy UE. Również pod tym względem jesteśmy prawie na szarym końcu.

Pogląd, że Bruksela dyktuje wszystko, jest szeroko rozpowszechniony. Bez wątpienia takie opinie można usłyszeć także w innych krajach. Ale słowaccy politycy opanowali tę narrację do perfekcji. Jeśli zdarzy się coś pozytywnego, to zasługę za to przypisują sobie. Jeśli wydarzy się coś złego, to słyszymy, że „Bruksela znowu nawaliła", a bardzo niewielu polityków sprzeciwia się tej narracji.

Można uznać, że problemem są również media. Często w bardzo płytki sposób mówią o Unii. Dziennikarze unikają pisania o UE, bo twierdzą, że jest to nudne. W związku z tym, gdy już to robią, skupiają się przede wszystkim na kwestiach problematycznych – rzeczywistych bądź wymyślonych.

Pozwólcie, że powiem też parę słów o sektorze biznesu. Przedsiębiorcy rzadko mówią publicznie o zaletach UE. Wolą narzekać na brukselskie nakazy i przepisy.

Wszystkie te czynniki razem wzięte oznaczają, że według sondaży Słowacy są coraz bardziej eurosceptyczni. Jeśli dodamy do tego całą masę dezinformacji – w tym z Rosji – którą rządzący politycy lubią wykorzystywać do własnych celów, to mamy do czynienia z wybuchowym koktajlem braku zainteresowania i gniewu.

Nie, wyjście Słowacji z UE, czyli Slovakexit, nie jest jeszcze w planach. Ale może być o nim coraz głośniej, gdy Słowacja przestanie być w końcu uprawniona do otrzymywania funduszy UE.

Jeśli chcemy uniknąć czarnego scenariusza, to słowaccy przywódcy polityczni muszą wreszcie zaakceptować UE jako przestrzeń o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania ich kraju, i postępować w odpowiedni sposób. Jest już niestety jasne, że wielu obecnych słowackich przedstawicieli politycznych zamiast tego woli raczej pójść na udry z UE, by chronić własne interesy, bez względu na skutki takiego działania.

To oznacza, że wszyscy wyborcy, którym Unia jest bliska, muszą przekonywać swoich krewnych, znajomych, a nawet obcych ludzi, o jej znaczeniu. To zadanie może być trudne, a rezultaty – niepewne. Jednak każda alternatywa jest gorsza.

WIADOMO?CI EKES-U

Belgijska prezydencja w Radzie UE zwraca si? do EKES-u o wsparcie w realizacji swych kluczowych priorytetów

Konkurencyjność, MŚP i włączenie społeczne znajdują się w centrum programu prezydencji belgijskiej. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) przedstawia zalecenia polityczne dotyczące związku między zarządzaniem gospodarczym, długoterminowym wzrostem sprzyjającym włączeniu społecznemu i zrównoważonym bezpieczeństwem, a także w sprawie znaczenia gospodarki społecznej w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W pierwszej połowie 2024 r. Belgia sprawuje po raz trzynasty prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Jej priorytety omówiono podczas dwóch debat zorganizowanych przez EKES na sesji plenarnej w styczniu.

Przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke** wyraził uznanie dla prezydencji za włączenie partnerów społecznych do jej prac. Prezydencja belgijska kończy cykl instytucjonalny UE. W związku z tym musi pracować nad kompromisami legislacyjnymi i kierować Radą UE podczas kampanii wyborczej i samych wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Wicepremier Belgii **David Clarinval** przedstawił poglądy prezydencji na reformę wspólnej polityki rolnej, ochronę osób samozatrudnionych oraz politykę przemysłową UE. Zwracając się do EKES-u o sporządzenie 13 opinii, prezydencja zamierza wnieść wkład w dyskusje na temat programu strategicznego na lata 2024–29. W kwietniu zostanie przyjęta deklaracja międzyinstytucjonalna, która skupi się na przyszłej agendzie społecznej UE. Priorytety prezydencji obejmują transformację ekologiczną i społeczną oraz przeciwdziałanie kryzysowi klimatycznemu i utracie różnorodności biologicznej. Sprawiedliwa mobilność pracowników i zrównoważona ochrona socjalna, będące przedmiotem szczególnego zainteresowania prezydencji, znajdują się w centrum dialogu partnerów społecznych w EKES-ie. Wzmocnienie europejskiej konkurencyjności, wspieranie MŚP i promowanie odpowiednio wyważonej polityki handlowej na rzecz globalnego wymiaru Europy będą kluczowymi obszarami prac. (tk)

Przysz?o?? europejskiego rolnictwa: EKES apeluje o odporno?? i zrównowa?ony rozwój

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) kreśli wizję wspólnej polityki rolnej (WPR) po 2027 r., aby zapewnić odporność i zrównoważony rozwój europejskiego rolnictwa. Na zlecenie prezydencji belgijskiej w Radzie EKES opracował i przyjął w styczniu opinię, w której podkreślił potrzebę stabilnych, długoterminowych ram politycznych wspierających zrównoważoną produkcję żywności, otwartą strategiczną autonomię i rozwój obszarów wiejskich.

Ponieważ 94,8% gospodarstw rolnych w Unii to gospodarstwa rodzinne, sektor ten stoi w obliczu wyzwań związanych ze spadkiem dochodów, malejącą liczbą gospodarstw rolnych, wymianą pokoleń i znacznym odpływem siły roboczej. Wprawdzie nakłady budżetowe na WPR zmalały (w 2021 r. wyniosły poniżej 25%), EKES apeluje jednak, by finansowanie WPR było współmierne do celów zrównoważonego rozwoju. Postuluje przejście od podstawowego wsparcia dochodu do zachęt finansowych na rzecz usług środowiskowych i społecznych, co pozwoli małym gospodarstwom rodzinnym na elastyczne funkcjonowanie w okresie przejściowym.

Konieczność zreformowania WPR dodatkowo wzmagają obawy o godny poziom życia rolników w UE, w połączeniu z inflacją, niestabilnością rynków energii i zmianą klimatu. EKES uważa, że WPR po 2027 r. musi wychodzić naprzeciw tym wyzwaniom. Powinna koncentrować się na zapewnieniu godnych warunków pracy, promować zdrowsze modele odżywiania, przeciwdziałać marnotrawstwu żywności i regulować rynki spożywcze. Proponuje się komponenty antycykliczne i wsparcie dla produkcji energii ze źródeł odnawialnych, aby łagodzić skutki skoków cen energii i zakłóceń w dostawach. Zalecanymi środkami przeciwdziałania ekstremalnym warunkom klimatycznym i wzmacniania pozycji rolników są systemy ubezpieczeń w ramach partnerstw publiczno-prywatnych oraz inwestycje w innowacje i technologie cyfrowe.

W kontekście zbliżających się tegorocznych wyborów do Parlamentu Europejskiego EKES podkreśla, że przyszła WPR musi być na miarę zmieniających się potrzeb w społeczeństwach i w rolnictwie. Należy zapewnić udział zainteresowanych podmiotów, elastyczność dla państw członkowskich oraz usprawnić procesy administracyjne przy opracowywaniu i dostosowywaniu planów strategicznych. EKES nakreśla obraz wspólnej polityki rolnej, która w obliczu globalnych wyzwań będzie dążyć do równowagi między bezpieczeństwem żywnościowym, ochroną środowiska a dobrymi warunkami pracy i życia europejskich rolników. (ks)

UE musi przyspieszy? reformy dotycz?ce konkurencyjno?ci

Europa pozostaje w tyle pod względem konkurencyjności i musi pilnie zająć się niedociągnięciami jednolitego rynku. Należy to jednak uczynić w sposób przynoszący korzyści zarówno przedsiębiorstwom, jak i Europejczykom.

Na styczniowej sesji plenarnej EKES-u odbyła się debata na temat **europejskiej konkurencyjności i przyszłości rynku wewnętrznego**. Opinia EKES-u znajdująca się w centrum tej debaty została sporządzona na wniosek **belgijskiej prezydencji** UE, która zobowiązała się wykorzystać tych sześć miesięcy, aby skupić się na konkurencyjności i jednolitym rynku. Opinia przyczyni się również do opracowania **sprawozdania wysokiego szczebla Enrico Letty na temat przyszłości jednolitego rynku**, które ma zostać przedstawione Radzie Europejskiej w marcu.

EKES podkreśla w niej, że rynek wewnętrzny musi obecnie sprostać wyzwaniom różniącym się bardzo od tych, przed którymi stał w chwili utworzenia w latach 90. XX wieku. W rezultacie UE jest pod wieloraką presją: utrzymanie równych warunków działania przy jednoczesnym dotowaniu przemysłu unijnego w celu

wsparcia transformacji ekologicznej; utrzymanie miejsc pracy w Europie, a zarazem zapewnienie konkurencyjności przedsiębiorstw UE; zabezpieczenie surowców, przy przestrzeganiu norm pracy i ochrony środowiska.

Sprawozdawczyni **Sandra Parthie** powiedziała: *Jednolity rynek przyczynił się do tego, że UE stała się jednym z najpotężniejszych bloków handlowych na świecie, ale ta korzystna pozycja może zostać wkrótce osłabiona. W naszej opinii proponujemy skoncentrowanie się na stworzeniu europejskiej polityki przemysłowej, która nie jest sumą 27 krajowych polityk przemysłowych, lecz raczej prawdziwie europejskim spojrzeniem na nasz potencjał przemysłowy*.

Podczas debaty **Markus Beyrer**, dyrektor generalny Business Europe, powiedział: *Mamy problem z konkurencyjnością. Pozostajemy w tyle za światowymi konkurentami, a jednolity rynek jest w tej sytuacji jednym z dostępnych nam środków zaradczych. Celem jest stworzenie marginesu potrzebnego do utrzymania obecnego modelu europejskiego, w tym aspektów społecznych.*

Ludovic Voet, sekretarz Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych (ETUC), podkreślił, że europejska umowa społeczna jest podstawą jednolitego rynku i należy ją wzmocnić. Stwierdził: *W naszym konkurencyjnym systemie przedsiębiorstwa muszą płacić godziwe wynagrodzenia, oferować dobre miejsca pracy i nie mogą szkodzić środowisku naturalnemu*. *Europa musi utrzymać dynamikę sprawiedliwej transformacji ekologicznej.*

Opinia EKES-u zawiera propozycję mianowania w następnej kadencji Komisji komisarza ds. usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz opracowania pięcioletniego planu rozwoju bezpiecznych, dobrej jakości i zrównoważonych usług tego rodzaju. Generują one 25% PKB UE i 20% całkowitego zatrudnienia i obejmują kluczowe sektory, takie jak transport, energetyka, komunikacja oraz dostęp do wody i infrastruktury sanitarnej. Są one również bardzo ważne w opiece zdrowotnej i społecznej. (dm)

UE musi poprawi? po??czenia w zakresie infrastruktury energetycznej mi?dzy s?siaduj?cymi pa?stwami cz?onkowskimi

Transgraniczne przepływy energii mają pierwszoplanowe znaczenie dla dostaw energii elektrycznej i gazu do różnych państw członkowskich UE. Oznacza to, że konieczna jest modernizacja infrastruktury energetycznej za pomocą połączeń wzajemnych między sąsiadującymi krajami w celu zwiększenia zdolności Unii do produkcji zrównoważonej energii.

W opinii sporządzonej na wniosek prezydencji belgijskiej w Radzie UE i przyjętej na sesji plenarnej 18 stycznia 2024 r. EKES przedstawił jasne przesłanie w tej sprawie.

UE powinna zwrócić szczególną uwagę na rozwój sieci oraz dokonać sporych inwestycji, by pobudzić europejską gospodarkę i stworzyć wysokiej jakości miejsca pracy odpowiadające zasadom ochrony

środowiska.

W EKES-ie uważamy, że dla przeprowadzenia transformacji ekologicznej i osiągnięcia strategicznej autonomii energetycznej kolosalne znaczenie ma dokonanie zmiany strukturalnej w systemie energetycznym – stwierdził przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke** podczas debaty, która odbyła się w związku z przyjęciem opinii.

Belgijska minister energii **Tinne Van der Straeten** podkreśliła, że wymuszone kryzysem klimatycznym przejście na czystą energię jest obecnie warunkiem rozwoju gospodarki i zapewnienia bezpieczeństwa oraz że połączenia wzajemne tworzą elastyczniejszy system, który może zrównoważyć różnice geograficzne w produkcji energii wiatrowej i słonecznej.

Plany infrastrukturalne nie są obecnie adekwatne do europejskich ambicji w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, w związku z czym pilnie potrzebna jest infrastruktura transeuropejska. Musi być ona racjonalna pod względem kosztów, bezpieczna, zrównoważona i elastyczna – dodała. (mp)

EKES wzywa do wspó?pracy na rzecz skutecznego wdro?enia w Europie systemu opodatkowania wed?ug siedziby g?ównej

Aby pobudzić wzrost małych przedsiębiorstw w UE, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) popiera wniosek Komisji w sprawie opodatkowania według siedziby głównej (HOT). W swojej opinii doradczej EKES opowiada się za dodatkowymi środkami i podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy między Komisją, państwami członkowskimi i przedstawicielami mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w celu skutecznego wdrażania i podnoszenia świadomości.

MŚP, stanowiące 99,8% przedsiębiorstw niefinansowych w UE, znacząco przyczyniają się do zatrudnienia (66,6%) i wartości dodanej (56,8%). Wniosek Komisji w sprawie opodatkowania według siedziby głównej, stanowiący część szerszego pakietu pomocy dla MŚP, ma na celu zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i uproszczenie procedur podatkowych dla tych przedsiębiorstw. EKES podkreśla pilną potrzebę przyjęcia wniosku w sprawie HOT w celu pobudzenia wzrostu MMŚP, ukierunkowanego na samodzielne MŚP zaangażowane w działalność transgraniczną. Proponowana redukcja jest zgodna z celem EKES-u, jakim jest wspieranie środowiska dla długoterminowego wzrostu PKB i zatrudnienia.

EKES opowiada się za tym, by początkowo skoncentrować się na samodzielnych MMŚP, ale sugeruje ocenę możliwości rozszerzenia HOT o jednostki zależne w ocenie ex post po pięciu latach, co przyczyni się do zwiększenia inkluzywności. EKES uznaje komplementarność HOT z wnioskiem w sprawie BEFIT, ale podkreśla potrzebę zachowania czujności w celu uniknięcia rozbieżności w ramach prawnych. Współpraca między organami podatkowymi w państwach członkowskich ma kluczowe znaczenie dla powodzenia wniosku w sprawie HOT, a EKES apeluje o współpracę w celu zapewnienia jego właściwego wdrożenia, wzywając państwa członkowskie do jak najszybszego dostosowania systemów informatycznych oraz do podnoszenia świadomości wśród MMŚP. (tk)

Przestrzeganie zobowi?za? klimatycznych sprzyja pokojowi i bezpiecze?stwu

Na styczniowej sesji plenarnej Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zajął się wpływem zmiany klimatu i degradacji środowiska na pokój, bezpieczeństwo i obronę. Komitet podkreśla pilną potrzebę inwestowania w przygotowywanie rozwiązań opartych na odporności w odniesieniu do tych globalnych wyzwań.

Biorąc pod uwagę, że podstawową misją projektu UE jest promowanie i utrzymywanie pokoju, Europa musi poczynić większe starania na rzecz jego budowania.

W opinii EKES podkreśla, że promowanie pokoju jest nierozerwalnie związane z ochroną i propagowaniem praw podstawowych i demokracji. W związku z tym Komitet stoi na stanowisku, że konieczne jest dalsze uwzględnianie związku między klimatem a bezpieczeństwem w polityce zewnętrznej UE. Należy tego dokonać poprzez tworzenie aktywnych powiązań między instytucjami odpowiedzialnymi za stosunki zewnętrzne i wewnętrzną spójność UE oraz służbami bezpieczeństwa i obrony państw członkowskich. Termin „związek między klimatem a bezpieczeństwem" odnosi się do wpływu zarówno zmiany klimatu, jak i degradacji środowiska na pokój, bezpieczeństwo i obronność.

Ozlem Yildirim, członkini EKES-u i sprawozdawczyni opinii, stwierdziła: *EKES proponuje konkretne środki mające na celu skuteczne przewidywanie, w szczególności dzięki inwestowaniu w rozwiązania oparte na odporności, przygotowaniu procesów decyzyjnych dostosowanych do przyszłych wyzwań oraz przede wszystkim opracowaniu rzeczywistej strategii w tym zakresie na szczeblu UE. Szybkie i skuteczne przestrzeganie zobowiązań klimatycznych przez wszystkie strony jest również ważnym elementem prewencji.*

We wniosku Komisji Europejskiej uwzględniono związek między klimatem a bezpieczeństwem. EKES uważa jednak, że w dokumencie nie określono parametrów geograficznych, politycznych i wojskowych, ponieważ nie nawiązano do ewolucji tego związku, podczas gdy w rzeczywistości sytuacja pogorszy się i może doprowadzić do poważnych napięć między państwami członkowskimi. Komisja i państwa członkowskie muszą prowadzić stały, specjalny dialog na temat związku między klimatem a bezpieczeństwem. (at)

Szansa dla Europy, by zaj?? si? problemem wody: Niebieski ?ad na fali przed czerwcowymi wyborami

Apel Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego o przyjęcie Europejskiego Niebieskiego Ładu zyskuje poparcie wśród decydentów politycznych i społeczeństwa obywatelskiego. Ta mobilizacja wynika z coraz większej świadomości, że trzeba

pilnie zająć się problemem niedoboru wody, a Niebieski Ład może zapewnić całościowe rozwiązanie w tym zakresie.

Na niedawnym wydarzeniu zorganizowanym w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym (EKES) zebrali się najważniejsi interesariusze, aby dyskutować nad Niebieskim Ładem i jego potencjałem przemiany praktyk gospodarki wodnej na całym kontynencie, z naciskiem na dorzecza.

Stoimy w obliczu niespotykanego dotychczas kryzysu w gospodarce wodnej – powiedział przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke**. Nawiązując do zbliżających się wyborów europejskich, zauważył, że woda to sprawa, która dotyczy każdej obywatelki i każdego obywatela. *Jak unijni decydenci podejdą do kwestii wody i z jakimi wyzwaniami przyjdzie się zmierzyć? Najwyższy czas zadać te pytania*.

Europosłanka **Pernille Weiss** przyłączyła się do apelu o całościowe rozwiązanie. Poparła też ideę osobnego funduszu transformacji gospodarki wodnej, który wspierałby przedsiębiorstwa i społeczności w przyjmowaniu zrównoważonych praktyk gospodarowania. Specjalny sprawozdawca ONZ **Pedro Arrojo-Agudo** zaznaczył, że niedobór wody i zmiana klimatu nie znają granic, i wezwał Unię Europejską, by przewodziła wypracowywaniu globalnego rozwiązania kryzysu wodnego.

Apel EKES-u o uchwalenie Europejskiego Niebieskiego Ładu znalazł oddźwięk wśród wielu interesariuszy, także we francuskiej spółce interesu publicznego Compagnie Nationale du Rhône (CNR), która zarządza Rodanem. **Eric Divet**, dyrektor CNR ds. zasobów wodnych, opowiedział o osiągnięciach przedsiębiorstwa w zrównoważonej gospodarce wodnej, w tym m.in. o pracach nad rewitalizacją terenów podmokłych, poprawą bioróżnorodności rzecznej i przystosowaniem się do zmiany klimatu.

W najbliższych miesiącach Komisja Europejska ma przedstawić swoją inicjatywę na rzecz odporności na deficyt wody. EKES jest gotów współpracować z instytucjami unijnymi i zainteresowanymi stronami, tak aby jego propozycje w sprawie Niebieskiego Ładu znalazły się wśród priorytetów Komisji Europejskiej nowej kadencji. (gb)

Naukowcy i spo?ecze?stwo obywatelskie apeluj? o podj?cie dziesi?ciu zdecydowanych dzia?a? politycznych, aby stan ?rodowiska i rozwój spo?eczny nie znalaz?y si? w punkcie krytycznym, z którego nie b?dzie odwrotu

W piątym sprawozdaniu na temat zrównoważonego rozwoju w Europie wskazano, że w obecnym tempie UE nie osiągnie jednej trzeciej celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r. Raport, opracowany wspólnie ze społeczeństwem obywatelskim, podkreśla, że wiele krajów europejskich wykazuje stagnację i regres w realizacji celów środowiskowych i społecznych. Kryzysy, z którymi mamy do czynienia od 2020 r., jeszcze to nasiliły. Cele zrównoważonego rozwoju obejmują między innymi ograniczenie ubóstwa, zero głodu, zdrowie, edukację, równość płci, działania w dziedzinie klimatu i czystą wodę.

Aby je zrealizować, zaproponowano podjęcie dziesięciu zdecydowanych działań politycznych, aby nie dopuścić do osiągnięcia punktu krytycznego, jeśli chodzi o środowisko naturalne i sytuację społeczną, z którego nie będzie już odwrotu. Sprawa jest pilna – podkreślili uczestnicy wydarzenia, które odbyło się z inicjatywy Sekcji Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego (NAT) Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES-u) oraz ONZ-owskiej Sieci Rozwiązań na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju (SDSN). Sprawozdanie ma pomóc UE we wzmocnieniu jej przywództwa w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju przed wyborami europejskimi w czerwcu 2024 r. i Szczytem Przyszłości, który odbędzie się we wrześniu 2024 r. z inicjatywy Sekretarza Generalnego ONZ.

Prelegenci biorący udział w wydarzeniu podkreślili potrzebę podjęcia natychmiastowych działań w perspektywie 2030 r., aby nie znaleźć się w punkcie, z którego nie ma odwrotu. **Camilla Brückner** reprezentująca Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), **Zakia Khattabi,** belgijska minister federalna ds. klimatu, oraz **Petra Petan** z Komisji Europejskiej podkreśliły, jak ważne jest dalsze zaangażowanie w realizację Agendy 2030 i porozumienia klimatycznego z Paryża.

Guillaume Lafortune, wiceprzewodniczący SDSN, przedstawił sprawozdanie i dziesięć priorytetowych działań z myślą o partiach politycznych, o nowej kadencji Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej, a także o Radzie Europejskiej i państwach członkowskich. EKES i SDSN wspólnie podpisały wezwanie do działania oraz zaapelowały do europejskich przywódców o współpracę na rzecz opracowania europejskiego ładu na rzecz przyszłości i zapewnienia jego ekologicznego, społecznego i międzynarodowego charakteru. **Peter Schmidt**, przewodniczący Sekcji NAT EKES-u, zaznaczył, że następne sześć lat będzie decydujące dla osiągnięcia postępów w realizacji Agendy 2030. Podkreślił zaangażowanie EKES-u w zachęcanie instytucji UE do osiągania celów zrównoważonego rozwoju i znaczącego angażowania w to społeczeństwa obywatelskiego. Wezwanie do działania ma pomóc europejskim liderom w opracowaniu kompleksowego europejskiego ładu uwzględniającego ekologiczne i społeczne cele postulowane przez EKES. (ks)

© EU/EESC

Nadchodzi #CivSocWeek (4–7 marca)

EKES organizuje swój pierwszy **Tydzień Społeczeństwa Obywatelskiego** pt. ***„Razem na rzecz demokracji!”***. Robi to – jako partner instytucjonalny społeczeństwa obywatelskiego – w związku z wyborami europejskimi, które odbędą się w czerwcu 2024 r. i w dużej mierze określą przyszłość Europy.

Weźmiesz w nim udział?

Zgromadzimy ludzi w różnym wieku i z różnych środowisk, w tym osoby młode, dziennikarzy i przedstawicieli instytucji UE, którzy będą z animuszem dyskutować o sprawach mających wpływ na życie codzienne i na przyszłość Europy. Omówimy różne zagrożenia i wyzwania dla demokratycznych wartości, a także oczekiwania społeczeństwa obywatelskiego wobec przyszłych przywódczyń i przywódców Europy. Nasze propozycje zostaną uwzględnione w rezolucji EKES-u na temat wyborów i w konkretnych propozycjach dotyczących różnych dziedzin polityki.

#CivSocWeek połączy pięć głównych inicjatyw EKES-u:

- Dni Spo?ecze?stwa Obywatelskiego – to doroczne wydarzenie przewodnie podkre?la szeroki wk?ad zorganizowanego spo?ecze?stwa obywatelskiego w budowanie Unii Europejskiej lepiej uwzgl?dniaj?cej oczekiwania obywateli w kwestiach o najwi?kszym znaczeniu dla naszych demokratycznych spo?ecze?stw. To z kolei ma zach?ci? spo?ecze?stwo obywatelskie do wi?kszego zaanga?owania si? w projekt europejski na wszystkich szczeblach.

- Dzie? Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej – ta doroczna konferencja wysokiego szczebla stanowi forum i platform?, na której zarejestrowani i przyszli organizatorzy europejskiej inicjatywy obywatelskiej i zainteresowane strony mog? wymienia? si? informacjami i do?wiadczeniami oraz przedstawia? spo?ecze?stwu swoje dzia?ania zwi?zane z t? inicjatyw?.
- Twoja Europa – Twoje Zdanie (YEYS) – to m?odzie?owe wydarzenie przybli?a Uni? Europejsk? m?odym ludziom – zarówno z pa?stw cz?onkowskich, jak i z krajów kandyduj?cych oraz ze Zjednoczonego Królestwa – i motywuje ich do korzystania z demokratycznego prawa do g?osowania. Dzi?ki dynamicznym sesjom konsultacyjnym m?odzi uczestnicy wezm? udzia? w debatach nastawionych na wspó?prac? i porozumienie.
- Nagroda dla Spo?ecze?stwa Obywatelskiego – ta coroczna nagroda przyznawana jest za skuteczne, innowacyjne i kreatywne projekty prowadzone przez spo?ecze?stwo obywatelskie i osoby prywatne. W tym roku nagrodzone zostan? inicjatywy wspieraj?ce dobrostan psychiczny w Europie – zarówno poszczególnych osób, jak i ca?ego spo?ecze?stwa.
- Seminarium dla dziennikarzy – skierowane do dziennikarzy z pa?stw cz?onkowskich, umo?liwia im dyskutowanie o stanie demokracji w Unii i o zbli?aj?cych si? wyborach europejskich oraz zapoznanie si? na w?asne oczy z dzia?alno?ci? Komitetu.

Dołącz do nas i znajdź inspirację podczas warsztatów prowadzonych przez ekspertów i debat na wysokim szczeblu dotyczących różnych dziedzin polityki. Zabierz głos na tematy o pierwszorzędnym znaczeniu dla następnego cyklu legislacyjnego oraz nawiąż kontakty z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i osobami z całej Europy, które zmieniają rzeczywistość!

Sprawdź stronę internetową #CivSocWeek **i podziel się zawartymi w niej informacjami!**

Nagrody ekologiczne UE w 2024 r.

Wnioski w ramach trzeciej edycji nagród ekologicznych UE można składać od 4 marca 2024 r.

Nagrody ekologiczne UE są co roku przyznawane za doskonałość w ekologicznym łańcuchu wartości. Tegoroczna uroczystość wręczenia nagród odbędzie się 23 września 2024 r. – w Dniu Rolnictwa Ekologicznego w UE.

Zostanie wręczonych osiem nagród w siedmiu kategoriach. Trafią one do podmiotów z ekologicznych łańcuchów wartości jako wyraz uznania dla wybitnych, innowacyjnych, zrównoważonych i inspirujących projektów, które wnoszą prawdziwą wartość dodaną do produkcji i konsumpcji ekologicznej. Pierwszy konkurs o nagrody ekologiczne UE odbył się w 2022 r. (ks)

Od 4 marca rusza rejestracja partnerskich imprez Europejskiego Zielonego Tygodnia 2024, po?wi?conych odporno?ci na deficyt wody

Aplikacje można nadsyłać od 4 do 17 marca, a wydarzenia odbędą się między 29 maja a 1 września.

Co roku, w powiązaniu z Zielonym Tygodniem UE, w całej Europie i poza nią odbywają się setki wydarzeń partnerskich. Organizują je m.in. różne instytucje, organizacje pozarządowe, przedstawiciele biznesu, środowisko akademickie, szkoły oraz organy administracji lokalnej, regionalnej i krajowej.

W tym roku tematem partnerskich imprez będzie **odporność na deficyt wody**. Celem jest wywołanie ogólnounijnej dyskusji na temat obecnego i przyszłego stanu wód w UE i położenie akcentu na lepsze uświadamianie tej kwestii i na promowanie pozytywnych rozwiązań opartych na współpracy.

Mile widziane są wszelkiego rodzaju wydarzenia – od warsztatów i publicznych dyskusji po wystawy i wydarzenia podnoszące świadomość rodzin. Działania mogą odbywać się na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim. Więcej informacji i harmonogram można znaleźć tutaj.

Ponieważ Niebieski Ład UE jest jedną z przewodnich inicjatyw EKES-u, jego wybór jako tematu wydarzeń partnerskich stanowi dobrą okazję do przedstawienia propozycji zawartych w deklaracji w sprawie Niebieskiego Ładu UE z października 2023 r. Komitet wzywa w niej do opracowania nowej i ambitnej strategii wodnej dla Europy, na wzór Europejskiego Zielonego Ładu. (gb)

AKTUALNO?CI Z GRUP

Jednolity rynek UE nowej generacji

Grupa Pracodawców w EKES-ie

Od czasu ustanowienia europejskiego jednolitego rynku przedsiębiorstwa mogą sprzedawać swoje produkty na rynku, który liczy ponad 450 mln osób – a to dzięki harmonizacji i wzajemnemu uznawaniu norm. Aż 61% handlu między przedsiębiorstwami w UE dokonuje się na tym rynku, który jest podstawą dobrobytu gospodarczego Europy i przynosi korzyści obywatelom, konsumentom, pracownikom i przedsiębiorstwom. Komisja Europejska szacuje, że generuje on 25% produktu krajowego brutto UE.

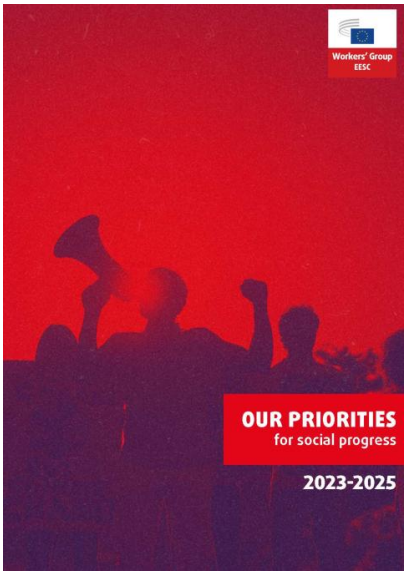
Jednak rynek wewnętrzny musi dostosowywać się do nowych zjawisk – takich jak transformacja cyfrowa i przejście na mniej emisyjną i bardziej zrównoważoną gospodarkę. Musi także uwzględniać zmieniające się potrzeby konsumentów, pracowników i przedsiębiorstw oraz nowe uwarunkowania geopolityczne.

Aby zapewnić dalszy sukces jednolitego rynku, należy ulepszyć szereg aspektów – np. europejską politykę energetyczną i przemysłową, unię energetyczną oraz unię bankową. Trzeba także stworzyć korzystniejsze ramy dla dużych i małych przedsiębiorstw oraz zwiększyć publiczne wsparcie dla projektu europejskiego i skuteczność usług publicznych. Należy ponadto poprawić infrastrukturę IT, energii i transportu.

W związku z tym, że w pierwszej połowie 2024 r. byli włoscy premierzy: Enrico Letta oraz Mario Draghi opublikują dwa przełomowe sprawozdania (odpowiednio: „Przyszłość jednolitego rynku" i „Przyszłość europejskiej konkurencyjności"), Grupa Pracodawców EKES-u opracowała jednostronicowy dokument pt. „Jednolity rynek UE nowej generacji". Zawarła w nim swoje główne przesłania dotyczące udanej przyszłości unijnego rynku wewnętrznego.

Przeczytaj nową publikację tutaj: europa.eu/!TVmdYg

Nasze priorytety na rzecz post?pu spo?ecznego

Grupa Pracowników w EKES-ie

Polityczny proces decyzyjny musi zawsze uwzględniać obawy i dobrobyt obywateli i pracowników. Są to ważne czynniki ludzkie, których nie można pominąć. To jedyny sposób na zapewnienie godnych warunków życia. Strategie polityczne gwarantujące wszystkim godne warunki pozwalają zwiększyć zaufanie i powszechną akceptację dla obecnych i przyszłych środków politycznych oraz zapobiegają rozczarowaniu społeczeństwa, które stanowi pożywkę dla prawicowego populizmu i ekstremizmu.

Obawy te leżą u podstaw priorytetów Grupy Pracowników na lata 2023–2025, w których określono wyraźne wymagania dla przyszłych liderek i liderów UE, wzywając do przygotowania postępowego programu w większym stopniu uwzględniającego wymiar społeczny i ludzki. Po dekadach kryzysów, których koszty ponosili jednoznacznie obywatele i pracownicy, mamy nadzieję, że debata na temat UE wróci do tego, co naprawdę ważne – postępu społecznego.

Nasze priorytety nakreślają zaprezentowaną przez Grupę Pracowników wizję Europy, która nie tylko ma wymiar społeczny i związany ze zrównoważonym rozwojem, ale także stoi na straży praworządności, praw człowieka, równości płci, solidarności i różnorodności. Potrzebujemy Europy, która priorytetowo traktuje walkę z nierównością, ubóstwem i kryzysem klimatycznym, zapewnia sprawiedliwą transformację ekologiczną i cyfrową oraz gwarantuje wszystkim godną pracę. To najlepszy sposób wzmocnienia demokracji i społeczeństwa oraz upodmiotowienia wszystkich ludzi. Mamy nadzieję, że wizja ta znajdzie odzwierciedlenie w podejmowanych decyzjach.

Instytucje UE musz? pilnie wprowadzi? zorganizowany dialog obywatelski i dostosowa? si ? do art. 11 Traktatu UE

Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie

Europejskie społeczeństwo obywatelskie wystosowało 24 stycznia list otwarty do przewodniczących Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz do prezydencji belgijskiej w Radzie Unii Europejskiej. Sygnatariusze pisma wezwali trzy główne instytucje Unii Europejskiej (UE) zaangażowane w proces decyzyjny UE do podjęcia **konkretnych działań w celu nawiązania otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich obszarach polityki** zgodnie z art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej.

List otwarty, który został zainicjowany przez Grupę Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie oraz Społeczeństwo Obywatelskie Europy, zawiera konkretne propozycje dotyczące wcielenia tej idei w życie. Pod pismem podpisało się **156 sygnatariuszy z 26 państw członkowskich**. Znalazło się wśród nich 39 sieci europejskich, 85 organizacji krajowych i 60 członków Grupy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie.

Pomimo przepisów prawnych dialog obywatelski we wszystkich instytucjach UE jest wciąż fragmentaryczny i brakuje mu struktury. Dlatego sygnatariusze listu otwartego **#EUCivilDialogueNow** wzywają instytucje UE do:

- **zainicjowania porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie dialogu obywatelskiego,**
- **ustanowienia w każdej instytucji stanowisk kierowniczych ds. stosunków ze społeczeństwem obywatelskim,**
- **zachęcania do ściślejszej współpracy między podmiotami obywatelskimi i społecznymi oraz krzewienia takiej współpracy.**

Te wysiłki muszą opierać się na zaleceniach sporządzonych w wyniku Konferencji w sprawie przyszłości Europy. Sygnatariusze zaproponowali, by pierwszym krokiem było opracowanie komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie wzmocnienia dialogu obywatelskiego na poziomie UE.

Z treścią listu otwartego można zapoznać się w 24 językach: https://www.eesc.europa.eu/pl/agenda/our-events/events/eu-civil-dialogue-now/open-letter.

Więcej informacji znajduje się w komunikacie prasowym sporządzonym w 24 językach, który zapowiada list otwarty: https://www.eesc.europa.eu/pl/agenda/our-events/events/eu-civil-dialogue-now

Zespó? redakcyjny

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Wspó?autorzy tego wydania

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Agata Berdys '(ab)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordynacja

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adres

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC’s proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee’s other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

02/2024